

Църк. вѣстникъ

излиза всѣмъ сѣдмича
приложението четири
въ годината

Варна,

свещ. Стефанъ Ганчевъ

за странство

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

Лично издание

Анонментътъ е годи-
шенъ и
вѣсѣка прѣплатенаВсѣчко, относено се до
вѣстника се прѣпраща
до администрацията на
Църковенъ вѣстникъ
въ гр. София.

За обявл.

Не

при

ва се

не

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

се

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Прѣзъ изтеклата 1911 година. — *Тс.*
2. Отвждъ осоиѣ на слѣпата страсть и отвждъ присоиѣ на модната идея. — *Ст. Михайловски.*
3. Самобесѣди. — *К.*
4. Рѣчи или материали за рѣчи по актуални въпроси — *Франкъ Тома.*
5. Библейскиятъ потопъ и съврѣмнената геология. — *В. Сахароз.*
6. Мнѣния и отзиви.
7. Книжнина.
8. Изъ вѣстниците и списанията.
9. Синодни разпоредби и окръжни.
10. Църковно-обществена лѣтопись.
11. Обявления.

Прѣзъ изтеклата 1911 година.

2. *Усилия за подобрене материалното положение на свещеницитѣ¹⁾.*

Въ всички просвѣтени християнски държави материалното положение на духовенството е уредено и гарантирано. Първо мѣсто въ това отношение държатъ демократичнитѣ скандинавски държави — Швеция и Норвегия, сжщо и Дания. Духовенството въ тѣхъ е обезпечено материално и се ползва съ всички политически права, каквито иматъ и другитѣ граждани. Считано за важенъ културенъ факторъ, то не само е обезпечено материално, но е допуснато въ всички изборни институти, и на първо мѣсто въ просвѣтнитѣ. Сжщото е и въ Англия, Америка и пр. страни. Призванието на духовенството се цѣни, сжщо и неговата вѣрска, морална и просвѣтна роль. На тази именно роль, която държавата е оцѣнила и духовенството държи всичко, се дължи въ голѣма степенъ моралния и културенъ подемъ на народа въ Швеция, Норвегия, Дания и пр. християнски страни.

Не такова е материалното положение на свещенството въ балканскитѣ християнски народи. Макаръ и да дължатъ всецѣло своята просвѣта и своя моралъ на Православната Христова църква, която ги е запазила, балканскитѣ християнски народи малко сж направили да обезпечатъ материалното положение на своитѣ църковни служители. Въ Сърбия и Гърция въпросътъ за материалното положение на свещенството отъ години е на дневенъ редъ. Въ Ромжния той е уреденъ донѣкъдъ, но като сж на-

правени свещеницитѣ чиновници. Това е подбило тѣхната роль, която свещенишкото призвание иска да се държи високо. Въ сжщия смисълъ е уреденъ въпроса и въ Черна-гора. Не по-добръ стои въпроса за материалното положение на свещенството въ царството. Макаръ българската църковна управа да е държала на първо мѣсто да се уреди въпроса за материалното положение на църковнитѣ служители и да е настоявала да се направи за тѣхъ онова, което държавата е сторила за държавнитѣ служители, нейнитѣ усилия нито се оцѣниха, нито пъкъ се подкрѣпиха надлежно досега. Има едно невнимание и една немара къмъ една нужда, която врѣмето силно изтъква и интереситѣ на държавата още по-силно налагатъ да се удовлетвори. Немарата е обща. Материалното положение на свещенството въ царството е не само неуредено, но и отчаяно. Общата немара е направила това положение непоносно толкова, колкото и унижително, окаяно толкова, колкото и оскърбително. Тя го е обърнала въ дълбока рана. Волкитѣ отъ тази рана, която стои открита, се чувствуватъ силно. Постоянна сериозна грижа за църковната управа, тази рана се прѣнебрѣгва отъ държавнитѣ въ България. И до днесъ нито едно правителство направи нужното да се подобри материалното положение на свещенството, нито пъкъ се погрижи съ сериозностъ, каквато заслужава прѣдмета, да се уреди материалното положение на ония обществени служители, които сж най-стари и най-първи въ стълбата на народнитѣ служители. А кой ще отрече, че свещеницитѣ у насъ не сж най-първитѣ и най-стари наши обществени служители, по стари и отъ самитѣ учители? Кой ще отрече и това, че тѣ не сж най-занемаренитѣ и най-злѣ възнаграждаванитѣ днесъ въ царството?

За църковната управа въпросътъ за подобрене материалното положение на свещенството е тѣсно свързанъ съ тоя да се приготвятъ просвѣтени пастири. И ако той не се уреди, както справедливостъта налага, усилията и жертвитѣ да се приготвятъ кандидати за просвѣтени пастири нѣма да дадатъ оня плодъ, който църквата очаква. Единъ просвѣтенъ мжжъ иска, прѣди всичко, да бжде оцѣненъ и възнаграденъ споредъ степенъта на образованието, което има. Единъ богословъ съ срѣдно или висше образование нѣма да се рѣши да се посвети въ духовно звание, за каквото се е готвилъ и да поеме неговия тежкъ кръстъ, ако не бжде възнаграденъ поне наравно съ другитѣ държавни служители, равни нему по образование. Ето защо усилията на църковнава управа не се свършватъ съ откриване на свещеническо училище, духовна семинария и висшъ бого-

¹⁾ Вижъ: уводна статия, брой 1 и 2 „Ц. В.“.

словски курсъ. Не, съ това не се изчерпватъ просвѣтнитѣ нужди на църквата. Едновременно съ богословскитѣ училища слѣдва да се уреди и материалното положение на свещенослужителитѣ въ царството, та младежитѣ, които свършватъ въ тия училища, да се посвещаватъ безбоязнено и съ радостъ въ служба на църквата. Това е непрѣмънно условие. Това е дългъ на правителството и на законодателството. Не схване ли се този дългъ и не изпълни ли се той на врѣме, не трѣбва да се мисли, че е сторено за приготвянето на просвѣтено духовенство въ царството всичко, каквото е било нужно.

Истина, въ разни врѣмена, при постоянни усилия на църковната управа, сж вземани мѣрки да се подобри материалното положение на свещенството. Ала тия мѣрки далечъ не отговарятъ нито на исканията на врѣмето, нито пъкъ могатъ да удовлетворятъ нуждитѣ на ония, въ чийто интересъ сж вземени. Тия мѣрки, като врѣменни, не отговарятъ на нуждитѣ и на потрѣбитѣ на живота. Тѣ стѣсняватъ и измжчватъ дѣйстващото сега свещенство, като правятъ живота му тежкъ и непоносенъ, отблѣсватъ отъ свещенство младежитѣ, които сж добили духовно образование и прѣчатъ на църковната управа да снабди вакантнитѣ енории съ просвѣтени мжже. Служещето сега свещенство е недоволено отъ материалното си положение, а получилитѣ богословско образование въ царството или въ странство съ срѣдствата на църквата или на държавата странятъ отъ духовното звание. Поставена въ такива условия съ врѣменнитѣ наредби за добавното свещенишко възнаграждение, църковната управа вижда съ скърбъ не само парализирани своитѣ опити да привлече на вакантнитѣ енории способни и просвѣтени сили, но и изоставени отъ държавата безъ поддръжка и подкрѣпа нейнитѣ усилия да устрои и постави на висота клира въ църквата. Резултатитѣ отъ всичко това сж на лице: броятъ на вакантнитѣ енории въ всѣка епархия расте, а наедно съ това расте и недоволството на служещето сега свещенство. Това недоволство се знае. То е изразено въ редъ прошения до св. Синодъ, до Правителството и до Народното събрание. Независимо отъ оплакванията на свещенството, църковната управа редъ години въ обстойни изложения е очертавала мизерното материално положение на свещенството и е настоявала да се подобри то, като едновременно е посочвала и начина, по който може да стане това. Въпрѣки всички общания и надежди, които се дадоха, нищо не се направи отъ правителството прѣзъ 1909 и 1910 год. Не се пропусна да се направятъ постѣпки и прѣдъ парламентарната щатна комисия. Съ специално изложение комисията се запозна съ сжщността на въпроса и съ справедливитѣ искания на църквата. Тя намѣри исканията на св. Синодъ основателни, резонитѣ му убѣдителни и прие да се увеличи добавното възнаграждение на свещенството въ размѣритѣ, каквито се опрѣдѣлятъ въ синодното изложение, като вписа въ своя докладъ самитѣ размѣри на възнаграждението. Ала докладътъ на комисията нѣма практически резултатъ и едва ли ще има.

Това смушава и отчайва свещенството. Сжжпотията на живота прави още по мизерно положението му. Тя прѣпълня чашата на отчаянието и прѣдизвиква нови оплаквания. Духовенството се вълнува и тревожи. То съ болка на сърдце гледа, какъ правителствата го не мариатъ и какъ тѣ не намиратъ ни

врѣме, ни срѣдства, ни воля да направятъ за него справедливото и законното. Правителството, което непрѣстава да се грижи за държавнитѣ служители и, колко условията на живота ставатъ по-тежки, толкова по-цѣлесъобразни мѣрки взима да ги облекчи, не прави нищо за свещенството, което живѣе въ сжщата държава, служи на сжщия народъ и се бори съ сжщитѣ тежки условия на живота. Би се помислило, като че ли всички правителства, които идатъ и напускатъ, даватъ щедри общания и надежди, за да не правятъ нищо, като че ли това е срѣдство у всички да изоставятъ и прѣнебрѣгватъ систематично въпроса за материалното положение на свещенството. Ала наедно съ тѣй систематичната немара, която не може да не отчайва свещенството, се нижатъ и редица други причини, които усилватъ отчаянието. Ако срѣдствата, които отпуска държавата, сж недостатъчни, приношенията пъкъ на християнитѣ, тѣй оскѣдни и рѣдки, се правятъ отъ горчиви по-горчиви поради спѣнкитѣ на кметове, бирници и единици враждебни учители. Къмъ това идатъ и редъ законодателни мѣроприятия, които правятъ положението на свещеника отъ отчаяно по-отчаяно, защото подбиватъ неговото морално значение и засѣгатъ неговото право на общественъ дѣятелъ и гражданинъ. Свещеникътъ е изключенъ отъ общественитѣ длѣжности и учреждения, па дори и отъ ония, които иматъ просвѣтна и благотворителна цѣль. За духовнитѣ лица сж затворени държавнитѣ училища: каквото образование и подготовка и да иматъ, тѣ не може да бждатъ учители. Това е тежко и оскърбително. Духовенството, което е открило българското училище, което прѣзъ вѣковетѣ на мрака и робството съ достоинство е учителствувало, като е просвѣщавало и дързновено будило съзнание у народа, днесъ, когато въ редоветѣ му се числятъ довчераши учители и маса духовници съ висше образование, се държи въ царството далечъ отъ училището, далечъ отъ училищни настоятелства, далечъ отъ окръжни училищни съвѣти. Това е уронъ за него. Този уронъ е незаслуженъ толкова, колкото и оскърбителенъ.

Убѣдена дълбоко, че оплакванията на свещенството сж основателни и че правителството не трѣбва да отлага по-нататкъ въпроса за материалното положение на свещенството, защото послѣдичитѣ отъ това ще бждатъ еднакво тежки за църквата и за държавата, църковната управа направи прѣзъ изтеклата година нови усилия прѣдъ царското правителство съ твърда вѣра, че то ще намѣри врѣме и срѣдства да уреди въпроса, за който е рѣчь. Тя има пълна надежда, че тия усилия ще бждатъ посрѣщнати съ готовност отъ днешното правителство и че нѣма да се отлага по-нататкъ въпроса и нѣма да се разочаровава духовенството въ своя сетенъ опитъ и въ своитѣ сетни надежди. Държавата има срѣдства. Тя е разполагала съ такива при бившето правителство, разполага и при днешното. Доказателство сж бюджетнитѣ излишѣци, които, споредъ заявленията въ камарата на респективния финансовъ министъръ, възлизали на нѣколко милиона. Щомъ има срѣдства, иска се само врѣме и добра воля. При добрата воля на днешното правителство, за която църковната управа има толкова свидѣтелства, ще се намѣри, вѣрва се, врѣме да се уреди единъ въпросъ, който отдавна е узрѣлъ и който не търпи отлагане. Ако за увеличение заплатитѣ на сждитѣ надлежниятъ министъръ готви законъ, който ще внесе и прокара въ Народното събрание сега, но съ

условие да се приложи отъ идната година, защо и за добавното възнаграждение на свещенството да не се внесе и прокара въ съответнитѣ членове на Екзархийския уставъ за разиѣритѣ и категоричнитѣ на възнаграждението промѣната, която е възприета отъ парламентарната шатна комисия, като така сжщо се остави да се приложи прѣзъ идната година?

Това може да стане. За него може да се намѣри и врѣме. Срѣщо него нѣма да се срѣщнатъ и възражения, щомъ дългътъ и добрата воля се турятъ надъ всичко. Едно такова бързо разрѣшение на въпроса за добавното свещенишко възнаграждение ще увѣичае съ успѣхъ усилията на църковната управа, които направи прѣзъ изтеклата година, и тя, при радостята и благодарността на духовенството, ще запише съ признателностъ въ своитѣ анали този актъ на държавничество и на прѣданостъ къмъ св. Българска православна църква, която има за висше призвание да служи на Бога и на България...

Тс.

Ст. Михайловски.

Отвѣждъ осойтѣ на слѣпата страсть и отвѣждъ присойтѣ на модната идея.

25.

Жалостъ твърдѣ много — а тържества твърдѣ малко: такива сж нашитѣ сждбини...

Триндафилтъ живѣе день — а кипарисетъ дълги години!

26.

Истината просвѣщава ума.

Тя е водачка.

Любовята съгрѣва сърцето.

Тя е хранителка.

27.

„Пѣсень на Любовята.“

Искашъ ли да не грѣшишъ?

Люби!

Искашъ ли да премахнешъ отъ душата си всѣко боенъе?

Люби!

Люби — па дѣйствовай рѣшително и волно!

Люби — и само до любовята си се допитвай!

По пѣтя на живота нема по добъръ водителъ и по добъръ закрильникъ отъ любовята!

Люби! Люби за да живѣешъ и живѣй за да любишъ!

Но люби божественно!

Божественна любовъ не значи ламтенъе за добрини — а значи творенъе на добрини.

Божественно люби онзи който раздава себе си — онзи който е радостенъ отъ обрадваенъето на ближния си; божественно люби онзи който живѣе за хората.

Има и любящи сжщества които не живѣятъ за хората — а живѣятъ отъ хората.

Тѣ любятъ за себе си, сирѣчь за своя полза. Тѣ любятъ отъ любовъ къмъ любовята — сирѣчь любятъ защото чрезъ любовъ си доставляватъ наслади.

Това е лъжовна любовъ.

Такава любовъ — или по право такова бѣсно

влѣчение на плътята не може да докара освенъ гибель.

Люби божественно — за да не погинешъ безслѣдно!

Божественната любовъ е истина и разумъ. Люби истинно и разумно — и ще любишъ навѣки — и чрезъ магическитѣ сили и обаяния на любовята си ще се поставишъ по високо отъ всички съблазни и испитания на живота; и като изпълнишъ земното си послание — ще се пренесешъ спокойно и безболезненно отвѣждъ черната яма — гроба.

Всѣка мисляща тварь има — тукъ нѣземе — една цѣль: да си извоюва безкрайни сждбини, да обсеби безсмъртие.

Обсеби безсмъртие — ти който не си доволенъ отъ земната си участь.

Обсеби безсмъртие — и ще обсебишъ всичко.

Да, помни че ти ще бѣдешъ, — ти саминъ, само ти, — авторъ на своята вѣчина, на своето вѣчно блаженство.

Помни че ако твойтъ идеалъ е смъртенъ — сирѣчь ако си поставилъ тукъ нѣземе добруванъето си — ти ще загинешъ цѣль цѣленичккъ слѣдъ като достигнешъ идеала си; ако наопѣки твойтъ идеалъ е бесмъртенъ — сирѣчь ако задъ нѣща земни диришъ нѣща свърхземни, ако преобрѣщашъ земния си ходъ на въсходъ — ти ще достигнешъ идеала си чрезъ единение съ Бога — ти ще побѣдишъ времето!

Люби истинно и разумно!

28.

Ако душата не бѣше безсмъртна какъвъ смисълъ би ималъ този животъ?

Никакъвъ!

Играло на слѣпа човѣшка машина — плодъ на слѣпъ случай — безразумна блѣсканица — безцѣлно блуждаенъе.

Отричаме ли безсмъртието — ний отричаме и върховния принципъ на реда, на правдата, на доброто.

Какво значение би ималъ върховниятъ този принципъ посрѣдъ една безконечностъ отъ небитие, посрѣдъ една неизмѣрима яма отъ нищожества?

Да, както нема животъ и свѣтъ безъ Богъ — исто така нема Богъ безъ свѣтъ и животъ.

Напрасно, прочее, нѣкои хитроумници твърдятъ че вѣрватъ въ Бога — а едновременно считатъ себе си за шепя калъ, временно оживена и предназначена да исчезне безслѣдно.

Всѣщностъ подобно вѣрванъе въ Бога не е друго освенъ боготворение на хаоса.

29.

Бога ли диришъ?

Дири го въ себе си!

И когато не го намирашъ — не казвай: Богъ е исчезналъ, — а кажи: Не съмъ достоенъ за Бога.

Богъ не живѣе въ тебе затуй защото ти не живѣешъ въ Бога.

Глука и чиста съвѣсть стои много по близо до Бога — отколкото умъ високъ и проницателенъ.

30.

За да има въ свѣта унапредванъе, — та да има заслуга и достоинство у всички разумни сжщества които се грижатъ за унапредванъе —

Богъ е заповѣдалъ што свѣтовниятъ редъ дена бѣде неподвиженъ и неизмѣненъ — сирѣчь заповѣдалъ е што всичко въ свѣта да върви отъ добро къмъ по добро.

Стремежъ къмъ по добра участь, — ето, прочее, що значи животъ, ето що значи свѣтъ, ето що значи дълговѣковностъ.

Тоя стремежъ е въ цѣлата природа, въ цѣлата вселенна.

Бидейки ревностенъ изпълнител на Божиата повеля — човѣкъ който добротворствова заслужва да бѣде нарѣченъ сътрудникъ на Бога.

31.

Какъвъ цѣръ има противъ всѣкакъвъ гнетъ? Единъ: освобождение.

Повседневното боение и треперание отъ смъртѣта е тоже гнетъ, и най грозниятъ отъ всичкитѣ видове гнетъ.

Освободи се отъ смъртѣта. Побѣди я. Сгази я. Испѣди я далеко отъ мислитѣ си. Изгони я за виняги отъ сърцето си.

Какъ?

Като се доближишъ — чрезъ светостѣта на живота си — до Оня който е твой Първородителъ и Първовластникъ — и за когото нема раждане и умирање.

Гробѣтъ е дрехарница — кждѣто душата захвърля временнитѣ си одѣжди.

Ако си чистъ — отъ тебе ще загине само вещественната часть, само плътската форма, само несвършенното свойство, само видимото и ограничено могѣщество.

Всичко друго ще иде при Бога.

Свѣстѣта на човѣшкия родъ — отъ хиляди години насамъ — е прогласяла една и сѣша истина:

„ — Отъ своето пребивание на земния валякъ човѣшкото същество отнася съ себеси само едно нѣщо, доброто дѣло — сирѣчь духовното съвършенство добито чрезъ добротворство.“

32.

Пѣсень на моето безсиліе.

(1893.)

Да имахъ да изобличавамъ лоши държавници — (да ме опази Богъ отъ една толкова неблагодарна и толкова неплодотворна роля) — да имахъ да шибамъ лоши управници — ето какво бихъ имъ казалъ:

„ — Властници върли и мраколюбиви — вий които измѣчвате и затѣпявате рода си — гответе се да отетѣшите властѣта си и чиноветѣ си на чуждоземець-покорителъ.

„Той ще дойде; той иде; другъ преемникъ — другъ наследникъ — другъ замѣтникъ вий не можете да имате освенъ носителъ на боздуганъ, освенъ уредникъ на яремъ. Крайтѣ на вашата воля — сирѣчь на вашето зловолие — ще бѣде зловолие. Нищожеството ще бѣде епиготъ на вашето превъзасяње. Тѣй е винаги било — тѣй винаги ще бѣде — въ страни кждѣто редъ се създава само отъ элементитѣ на безредицата, въ страни кждѣто законѣтъ не е друго нѣщо освенъ узаконение на беззаконіето!

„Напрасно се тѣшите съ мисълѣта че за сѣдбовни катастрофи никои не трѣба да се вайка.

„Напрасно си думате че зло общо и несправедливо, че зло неизбежно и неслужено — е

нѣщо диво и слѣпо — за което никои не може да бѣде отговоренъ...

„Мамите се!

„Катастрофата не е сѣдбовна; вий ще я докарате!

„Общото зло, неизбежното зло не е никакъ неслужено и несправедливо зло; то е зло приготвено отъ васъ!

„Всичко се плаща тукъ нѣземе; за всѣко човѣшко дѣло настанва смѣткогледанье.

„Гответе се за расплата!

„Не сте ли прочитали поне ето страници отъ историята?

„И не научихте ли отъ този прочитъ че срѣщу логиката на нѣщата не можемъ да противопоставимъ нищо?

„Чуйте каква е тѣзи логика на нѣщата; чуйте поуката отъ живота на общества: —

„ — Олигархия и властограбване докарватъ неправда...

„Неправда довежда омрази...

„Омрази пораждатъ междуособица...

„Междуособица произвежда истощение общо...

„Истощение общо се свършва съ провала! —“

„... Историята често говори и за държави осѣдени на погинване.

„Но що значи осѣдени?

„Присѣдени? Не!

„Надъ осѣденитѣ държави не тежи никаква присѣда.

„Тѣ пропадатъ и умиратъ отъ самоприсѣданье.

„Иначе казано, погинжатѣ държави за туй сж погинжли защото не сж искали да живѣжтъ.

„Историята е гробницата на самоубититѣ организации.

„Попреластете лѣтописитѣ на старовѣковната българщина. Тѣ сж много поучителни.

„Исгезавани отъ своитѣ велможи, прабългаритѣ бѣгахъ предъ османския завоевателъ — като казвахъ: „ — Да става каквото ще! Отъ нашата оправия по лоша нема я! —“

* * *

Да, такъвъ езикъ бихъ държалъ азъ предъ лоши държавници и управници — да би ме поставила сѣдбата въ прикосновение съ тѣхъ.

И, разбира се, тѣ би ме наказали за моята откровенностъ.

Да, тѣ би ме сгазили — и би си рѣкли:

„ — Не му щемъ истината; ний живѣйме отъ отрицание на истината; нашитѣ принципъ не е „живѣй за хората“ — а е „живѣй отъ хората! —“

А тълпитѣ би ми се присмѣли — и би ми шепнажли:

„ — Тръгналъ си да сапуниевашъ и бѣло-свашъ черни арапи; язкъ ти за сапуна! —“

* *

И ще мълчѣ.

Мислителъ самотникъ, азъ ще си спомнямъ — предъ зрѣлището на неспѣримитѣ публични язви — думитѣ на Поливия:

„ — Това което трѣбва да искаме отъ голѣмитѣ, то е да игражтъ вѣщо ролята си, каквато роля и да игражтъ, — та да ни забавляватъ съ нескончаемитѣ си комедии! —“

Ще си спомнямъ и диалога който чухъ еднижъки между синъ и баща:

— Тате бо, Господъ емѣ ли се?

— Да, смѣ се!
 — А кога се смѣ най-много?
 — Когато правиме опитъ да спасяваме хора
 които Той е осъдилъ на погинване! — “

33.

Какъ бихме могли да се въздигнемъ — още
 въ тоя земенъ животъ до безконечность?

Чрезъ любовь.

Човѣшкото знание е ограничено — понеже
 на земята, това зрънце пѣсѣкъ въ неизмѣримостта
 — не е възможно да се изучаватъ всичкитѣ за-
 кони отъ които се ръководятъ многомиллионнитѣ
 жозмически устройства.

Но човѣшката милость, преданность и нѣ-
 жность вършатъ всекакви чудеса; тѣмъ не е не-
 възможно да обгърнатъ всесвѣтовната наредба и
 да достигнатъ до началото и края на всичко —
 понеже не ги въспиратъ ни времената ни просторитѣ.

За сърцето нема времена, нема простори.

34.

Безъ вселенната не би имало Богъ.

Богъ — саминъ за себе си — Богъ затворенъ
 ва сѣбкждѣ въ себе си — Богъ за всичко и всичко
 за Бога — Богъ единственъ животъ, Богъ един-
 ственна мощъ — това е невъобразимо.

Така говорятъ много мислители.

Ний предпочитаме друга формула:

Безъ Бога не би имало вселенна.

Вселенната — то е частъ отъ безконечния
 разумъ и отъ безконечната съвѣсть — то е от-
 крѣшлекъ отъ Бога, откършенъ отъ самага Бога;
 миросътворението е актъ на първоверховно распло-
 дяване — ако е позволено тъй да говориме.

Вселенната състои отъ работи които иматъ
 отличителни качества, размѣри, предѣли, иматъ
 наченки, развой и край; всичко що съществува
 въ вселенната е послѣдица на нѣщо предсѣще-
 ствуващо — понеже преходното, предназначено
 да живѣе довреме, не може само себе си да устро-
 ява и урежда; има, прочее, надъ вселенната, нѣщо
 всемоцно и всеобемащо, независимо отъ нея.

Иначе казано, вселенната е производъ.

А не може да има производъ безъ причина.

35.

Науката крѣпне чрѣзъ критически духъ.

Но не отъ критически духъ живѣе човѣче-
 ството.

Намъ сж потрѣбни — по много потрѣбни отъ
 хлѣба който ядемъ, отъ въздуха който дишимъ —
 намъ сж потрѣбни работи които немаатъ нищо общо
 съ школскитѣ прения и авторскитѣ полемики —
 потрѣбни сж намъ вѣра въ нѣщо неизмѣнно, люб-
 овь къмъ нѣщо свѣрхчовѣшко, надѣжда въ нѣщо
 извъземно!

Намъ е потрѣбна нѣкаква привързаность чи-
 ста и света — немаща нищо общо съ капризнитѣ
 връзки и влечения на ума!

О, да. Никакъвъ критически духъ не може
 да премахне изъ нашата душа потрѣбата отъ нѣ-
 жность; а религията е най-изобилния источникъ
 отъ нѣжность, — единичкийтъ за който не настанва
 присушаванье и исчерпване.

Самобееѣди.

(За поста).

Менъ ми се иска, о Боже мой,
 Съ крилата на моята молитва
 Да се възнесе къмъ небето,
 Но моята плътъ ми не дава!

(по св. Иоана Златоуста).

Всѣки челоуѣкъ е добъръ, когато търси и обича
 високото. Защото въ когото не липсува високото стрем-
 ление, не липсува и високото сърдце, което може на
 всѣко врѣме да се възроди.

Който е робъ на плътъта, не е господарь на духа.
 Затова блаженъ е онзи, който може заедно съ пророка
 да каже: „Колѣната ми се разслабиха отъ постъ, и
 плътъта ми изпадна отъ тлѣстина“, (пс. 108 ст. 24) за-
 щото нашето зло е голѣмо и душата ни се приближи до
 ада. Ние сме длѣжни да смиримъ тази плътъ, която
 люби похотѣта и ненаситно иска удоволствията; която
 не ти казва: искай Бога, но която ти казва: услаждавай
 ме, защото азъ искамъ това.

Едно е нашето услаждение: любовта у Бога и
 Неговата правда! Искай това и ще намѣришъ благово-
 ление Божие. Защото Богъ е Любовь, и Истина, и Свѣт-
 лина голѣма. Който не иска смъртъта на грѣшника, „но,
 ако се обърне, живъ ще бжде“, казва Той.

Врѣмето има своята пролѣтъ и душата има своята
 пролѣтъ. Това е духовниятъ и тѣлесенъ постъ. Всичко сто-
 рено за духа, отива къмъ духа и го подновява, както и
 врѣмето се подновява отъ пролѣтъта. Ние знаемъ, че
 невѣрието не пости и за него нѣма обновление. Но ти
 омаломощавай плътъта, за да възродишъ духа.

Постътъ силнитѣ укрѣпява,
 Слабитѣ възрождава;
 Законодателя умдрява,
 На тѣлото е съжителъ безопасенъ;
 Изкушението разплжда
 А на цѣломждрието — дѣлатель съвършенъ;
 Постътъ избистрюва ума,
 Тѣлото смирява;
 На сѣмейството е добродѣтель,
 На съпружеството — стражъ вѣренъ;
 Майка на благочестието,
 Врагъ на нечестието. (по св. Василия).

Той е подвигъ личенъ за християнска самоотверже-
 ность! Постътъ те събужда „да развържешъ възела на
 неправдата“ и те довежда до молитвено настроение.

Когато се възкачи Мойсей на Синайската гора да
 приеме закона Господень, той пости четиридесетъ деня и
 четиридесетъ ноци, защото Божиятъ законъ иска сърдце
 чисто и свято да го приеме. Но когато слѣзе долу, що видѣ?

„Седнаха людитѣ да ядатъ и да пиятъ и станаха
 да играятъ“ около златния телець—вѣчниятъ идолъ на
 челоуѣческото сърдце! (Исх. 32 ст. 6). Молящиятъ се и
 възвисенъ рабъ Господень ударилъ скрижалитѣ о земята,
 защото му се видѣло недостойно пиянъ и блуденъ
 народъ да приеме законъ. Послѣ пакъ постилъ и се мо-
 лилъ Богу за милость и опрощение.

Кое роди Самуила, та стана уста Божия и пророкъ
 на Бога Вишняго? — Постътъ. Кое роди Гедсона? —
 Постътъ. Кое избави Ниневия? — Постътъ. Кое въздигна
 Данаила пророка и загради уста лѣвови? Кое възцари
 Давида? Кое възнесе апостолъ Павла дори до третото
 небе и видѣ Исуса лице съ лице? Кое роди Иоанна
 Кръстителъ, за когото каза Исусъ: „Истина ви казвамъ,
 между роденитѣ отъ жена не се е въздигналъ по-голѣмъ

отъ него!“ (Мат. 11, ст. 11). Това е постътъ и молитвата. Постътъ направи пророка Илия да бжде зритель на Божието величие на гората Хоривъ, както и всички други пророци,—зрители на тайни неизречени. Отъ постъ се роди пророкъ Ионна. Постъ и молитва родиха Пръсветая Богородица. „Този родъ (казва Иисусъ за бѣсоветъ) не може да излѣзе съ нищо друго, освѣнъ съ постъ и молитва“. (Маркъ 9 ст. 29). Постътъ и молитвата направиха мнозина угодници Божи и даже надминаха ангелскитѣ чинове.

Най-послѣ, съ постъ Господъ нашъ Иисусъ Христосъ отблъсна Изкусителя и се подготви за Великото дѣло на нашето изкупление.

Насъ всѣки день и часъ ни поражава Сатана! И ние ще помислимъ ли, че не ни сж потрѣбни постъ и молитва, когато на самага Христа потрѣбваха?

Който живѣе по плътъ — плътъ ще и да роди;

А който жиѣе по духъ — духъ ражда.

Постътъ и молитвата сж двѣ крила на човѣчката душа, които я възнасятъ къмъ Господа. Постътъ е общо въздържание, устремено къмъ добродѣтель, а молитвата е единение съ Бога. Какво велико и славно нѣщо! . . . Дано Богъ ни помогне съ радостъ да носимъ това брѣме, защото въ името Господне :

Който налага законъ на плътта,
Освобождава отъ законъ духа.

1905.

К.

Франкъ Тома.

Рѣчи или материали за рѣчи по актуални въпроси.

(2)

Лука отъ своя страна подкрѣпя „Молитвата господня“ съ едно отъ най-хубавитѣ обѣщания, което Иисусъ Христосъ е далъ на ония, що молятъ, именно обѣщанието, че не може да не бждемъ чути, когато имаме вѣра въ Бога: „Искайте, и ще ви се даде, дирете, и ще намѣрите, тропайте, и ще ви се отвори. Защото който иска — получава, който дири — намира и който тропа, нему се отваря“. Ващата дава на дѣтето си хлѣбъ, риба или яйце, когато му иска: какъ тогава Богъ ще даде по-малко на ония, които се обръщатъ къмъ него?“ (XI. 9—13).

„Молитвата господня“ отъ Матея е съставена отъ шестъ прошения, прѣдшествувани отъ обръщение и завършени съ славословие (доксология). Нека почнемъ съ обръщението и съ първитѣ думи на това обръщение: Отче нашъ. Богъ е нашъ баща. Ние сме тѣй свикнали съ името Баща, давано на Бога, че и съвѣмъ не помисляме за неговата голѣма важностъ. Онова, което нито Буда, нито Зороастръ, нито Аристотель, нито Сократъ, нито Платонъ били открили, Иисусъ Христосъ ни го прѣдлага, като нѣщо съвѣмъ естествено, като най естествено отъ всички нѣща. Богъ е нашъ баща. Това е най-дълбокото и сжщеврѣменно най-простото име, което може да дадемъ на Бога. Това, което най-гениалниятъ философъ не е могълъ да проникне, малко дѣте го разбира, като нѣщо най-близо до сърдцето му. Когато едно бебе подиръ нѣколко мѣсеци животъ вика,—безъ да разбира, което казва: Тате! това е великъ часъ въ земния животъ на човѣка и въ историята на еволюцията. Когато

пкъкъ това дѣте, като порасне, вика съзнателно, може би слѣдъ като е живѣло като блудно дѣте, и се разкаляло: Тате! това е още по-великъ часъ и още по-покрътно. Азъ зная такъвъ безкрайно по-тържественъ часъ: той е часътъ, когато човѣкътъ, синъ на праха, летець като съ крилата на орелъ, съзнае, че той е не само просто творение на Бога, но неговъ синъ, и му казва. изгърво, може би разтреперанъ, а послѣ съ нарастваще до-вѣрие: Ава! сирѣчь Отче! или по-скоро: Татко! Кой знае, дали не чрѣзъ звание „чедо Божие“; ние не затвърдяваме много по силно, отколкото чрѣзъ науката, нашето първенство надъ всички сжщества, може би и надъ ангелитѣ? Е добръ, ето какво Иисусъ ни обѣщава, що думамъ? ето какво ни повелява да казваме на Бога, когато се обръщаме къмъ Него! Ние сме неговии чада или поне може да бждемъ, ние сме въ зачатъкъ, по начало, ние може да станемъ, ние ще станемъ чрѣзъ Иисуса и споредъ степенята на тѣеното и постоянно общение съ Него.

Но тогава Богъ трѣбва да ни обича, ако е нашъ Баща, той трѣбва да иска нашето истинско добро: това ни го казва нашето сърдце на баща и на майка. Той, въпрѣки всичкия песимизъмъ на нашето сърдце и на нашия разумъ, може да иска само нашето добро, и Той трѣбва да е въ положение да ни оздрави това добро, Той е свързанъ съ обѣщания и се радва, когато вижда, че се уповаваме на тѣхъ. Е може ли тогава да нѣмаме довѣрие? Когато, прочее, почнемъ да се молимъ, нека помислимъ поне една — двѣ секунди, че Той е нашъ Баща и че тази увѣреностъ дава на нашата молитва мощни крилѣ, съ които може да се издигамъ толкова високо, колкото е възможно, дори до прѣстола на Ващата на духоветѣ, отъ когото идатъ всички благодати. Азъ се мамя: не е необходимо да се издигаме толкова високо, не трѣбва и да се издигаме, стига да се вдълбочимъ въ нашета личностъ и тамъ, насамъ, ние сме сигурни, че ще го намѣримъ, сигурни, че ще го съзерцаваме, слѣдъ като сме чули въздишкитѣ му въ дълбочината на душата си.

Когато се обръщаме къмъ Него, нашъ, прочее, дългъ и наше право е да го доближаваме съ безусловно довѣрие, съ пълна увѣреностъ, че ни чува и че е готовъ да ни изслуша, слѣдователно, трѣбва да се доближаваме безъ страхъ или по-скоро съ синовенъ страхъ, т. е. съ страхъ да не би да му се не поправимъ, ала никога съ страхъ и треперене на робъ или на користолюбецъ, който, чувствувайки се долеъ или виновенъ, не се осмѣлява да дигне очи къмъ господаря, прѣдъ когото стои:

Съ свобода на синъ прѣдъ баща

И съ свето треперене на грѣшникъ

прѣдъ Бога.

Ала не стига само едно довѣрие: иска се почетъ и благоговѣние, защото Той е Богъ и, като такъвъ — Той е господарь, Царь на царетѣ, Творецъ на небесата и на земята и безъ Него ние бихме били нищожество. Трѣбва, съ други думи, когато се молимъ, да изгълнимъ двѣ сжществени условия отъ цѣлата молитва: съ смѣлостъ, ослонена върху любовта на Баща, къмъ който се обръщаме, смѣлостъ, която не се оставя да се спре отъ нищо, и отъ друга страна съ смирение, което ни вдъхва неговото величие и неговата светостъ и което ни прѣгъва прѣдъ Него.

Иска се и повече нѣщо: иска се послушностъ, иска се посвещеніе, защото този Ваща има право да ни даде заповѣди и понеже заповѣдитѣ му се вдѣхвать отъ неговата любовъ, ние трѣбва да се покоряваме съ радостъ и свободно. Ние идемъ при Него не само да получаваме, но и да даваме, да се туримъ въ негово разположение и да Му кажемъ: „Ето ме, о Боже, готовъ да изпълня волята ти“, а Той ще ни отговори: „Азъ ида, чедо, да ти помогна да я изпълнишъ“.

Съ други думи, съ това просто име Ваща ние научаваме, че истинска любовъ е синовната и истинска религия е синовната, а всички други сж легализмъ, привидностъ или чисто лицемѣрие, всички други изкопаватъ по-скоро ровъ, който отдѣли творението отъ неговия Творецъ така че понѣкога образува най-непрѣходна пропасти. Само синовна любовъ запълня рова, туря мостъ на пропасти, защото само тя ни учи да се хвърляме въ рѣцѣтъ на Сщщество, което желае само нашето добро, защото то е нашъ Ваща.

Ала Той не е нѣкакъвъ баща — Той е нашъ Ваща. Въ грѣцкия текстъ мѣстоимението „нашъ“ иде подиръ сщществителното. „Молитвата господня“ започва: „Отче нашъ“. Това мѣстоимение е тѣй важно, както и сщществителното, което придружава. Въ минутата, когато да се издигнемъ до Бога и да го наречемъ *Татко*, то ни напомня, че ние не сме сами, че Той не е Ваща само на насъ, но е Ваща и на други; ние, прочее, нѣмаме право да го пазимъ за насъ самитѣ, нито пъкъ право да изключаваме отъ общение съ Него другитѣ човѣци, които сж наши братия, понеже иматъ сщция Ваща, който и ние. Наистина, найчудесното въ тази дивна молитва е това, че чрезъ нея научаваме, какво общението съ Бога налага общение съ човѣцитѣ, сърдечността на Ващата иска сърдечностъ и отъ братята. О, зная: има и трѣбва да има лично отношение между душата и Бога; тя трѣбва, по примѣра на псалмиста, да може тя да каже: Богъ мой, Канара моя, Свѣтлина моя, Кръпностъ моя, Спасение мое! Ала сжщеврѣменно, като се акцентуира този личенъ характеръ, трѣбва да можемъ да се отнесемъ къмъ другитѣ човѣци и да кажемъ за тѣхъ: брате мой, сестро моя, сѣмейство мое! Ето защо твърдѣ често благочестиви людие забравятъ това, забравятъ, че отстраняватъ оскърбявайки правитѣ и чисти сърдца, които въздишатъ за Бога, но които не искатъ Богъ изключително и само за себе си. Истинската любовъ никога не отблъсква човѣка да се губи въ Бога, да се рѣе въ пустинитѣ, но, напротивъ, го кара да Го дири, догдѣ Го намѣри. Съ други думи, култътъ на Бога не може да се отдѣли отъ тоя на човѣцитѣ, службата на единия не може да се отдѣли отъ тая на другитѣ. Колкото сме по-близо до сърдцето на Бога, толкова по-близо сме до сърдцето на нашитѣ братия. До каква степенъ дѣлата на нашия Ваща сж наши дѣла, до такава и интереситѣ на нашитѣ братия ще ставатъ наши интереси, тѣхнитѣ страдания наши страдания, тѣхнитѣ бѣди наши бѣди. Ние ще се отождествяваме съ тѣхъ толкова повече, колкото повече се приближаваме къмъ Бога. Истинска любовъ не е тая на голѣмия братъ, на блудния синъ, на брата, който не иска да влѣзе въ бащината си къща, като узналъ, че малкиятъ му братъ се завърналъ, понеже искалъ и баща му и имотитѣ въ бащината му къща да останатъ само за него

и понеже не можелъ си помисли да дѣли съ малкия си братъ. Истинска любовъ несъмнѣно е тая на истинския по-голѣмъ синъ, на единствения синъ, който не искалъ общение съ небото и, осмѣлявамъ се да го кажа, съ своя Ваща безъ братията си и който, за да може да ги спаси, всичко оставилъ, дори на кръста чувството за присѣственето на Бога съ пѣлъ да ги спечели и да ги хвърли въ лоното на Ващата. Бждете увѣрени, драги читатели, това е, което трѣбва на нашето поколѣние, на поколѣнието, което не е скептично и откъснато отъ религията, защото винаги схваща истинския смисълъ на религията, на оная религия, която е отеческа толкова, колкото и синовна. Онова, което я отдѣля, е измамата: тя е измамена тогава, когато е въздишала подиръ религията на „Молитвата господня“

Когато се възврънемъ къмъ Бога, това е първата дълбока и неизказана радостъ, която изпитваме, като се чувствуваме прѣгърнати съ рѣцѣтъ на небесния Ваща и притиснати до сърдцето Му. Ала веднага дълбока печаль обзема нашето сърдце, защото заблѣзваме по лицето на Ващата печаль, че не вижда при себе и малкия си синъ. Ние прѣживяваме печальта на Ващата. Ние трѣбва да отидемъ да диримъ оня, който отежтествува, иначе ще липсва сщществения елементъ на радостта отъ божественото общение. Не възможно е, като сме казали: Татко мой, да не кажемъ: Татко нашъ. Невъзможно е да не отидемъ да диримъ оногози, за който въздиша Ващата и който често въздиша за Ващата. . .

Прѣводъ отъ френски: Гс.

В. Сахаровъ.

Библейскиятъ потопъ и съврѣмненната геология.

Коститѣ на млѣкопитаещитѣ и на човѣка не можели да се отайватъ съ тежкитѣ породи на палеозойския и мезозойския отдѣли. Тѣ се намиратъ съ еднаквитѣ имъ по относителна тежина варовници и леки пѣсчѣници отъ Третичната и Дилювиална формации. Тукъ тѣ се намиратъ на грамадни камари, измити, разсортирани и залѣти съ еднакъвъ съ тѣхъ по относителна тежина варовитъ разтворъ, което никое природно явление не е могло да извърши, освѣнъ *всемирень потопъ*. Само той можелъ едновременно да умъртви всички животни на земята, безъ което тѣзи камари *не могли да станатъ*¹⁾.

Най-сетнѣ, труповетѣ и скелетитѣ на едритѣ животни можели да се запазатъ само благодарение на разнесенитѣ отъ потопа ледове на полярнитѣ морета, както се запазили неотдавна намѣренитѣ въ Сибиръ въ брѣговетѣ на рѣка Лена два мамонтови трупа. Начинътъ по който е можело да стане това, го описахме по-горѣ. Бидейки натрупани съ почвени отайки, тѣзи ледове останали въ полярнитѣ широчини, безъ да се разтопятъ до наши дни. Така мамонтовитѣ трупове попаднали, тѣй да се каже, въ вѣчна ледница, дѣто те били херметически закрити отъ достѣпа на въздуха съ почвени отайки и затуй се запазили отъ гниене. Ледоветѣ съ плаващитѣ върху тѣхъ животни, които потънали въ други широчини,

¹⁾ Инакъ, коститѣ, намирайки се дълго врѣме на земната повърхнина, трѣвало да изгниятъ.

дѣто температурата на водата била по висока, трѣбало да се разтопятъ. Труповеѣ на животнитѣ, носени отъ тѣхъ, затуй изгнили, но скелетитѣ имъ останали и сега се намиратъ по нѣкъждѣ въ мезозойския и неозойски отдѣли.

Тѣзи бѣлѣжити находки най-добрѣ свидѣтелствуватъ за всемирния потопъ и рѣзко опровергаватъ теорията на геолозитѣ, които отхвърлятъ това събитие. Поради това прѣдпочитатъ или никакъ да не говорятъ за тѣхъ, или говорятъ повърхностно¹⁾.

Що се отнася до растенията, то тѣ още по-ясно потвърждаватъ истината на библейската история на потопъ. Образоването на каменитѣ вжглища, което описахме по-горѣ, не може съ никакви хипотези да се обясни иначе. Всички опити на геолозитѣ въ това отношение се свършвали съ признаване несъстоятелността имъ. Така проф. Иностранцевъ, като привежда въ своя курсъ по Геология всички съврѣмenni хипотези за образоването на вжглищата, казва: „нито една отъ горѣприведенитѣ хипотези не може да обясни всички случаи на образоването на каменитѣ вжглища“ (Иностранцевъ, Геология 1885 г., стр. 315). — А пъкъ приведенитѣ тука описания на образоването на вжглищата отъ потопъ сж напълно удовлетворителни за всички случаи. Професоръ Иностранцевъ пъкъ умишлено смегчилъ изрази си за несъстоятелността на хипотезитѣ. Тѣ не сж обяснили нито единъ случай напълно задоволително. Ние не помѣстяме тука подробно изслѣждане на тѣзи хипотези, за да не увеличимъ и безъ това дългата си статия.

Погребенитѣ въ първия периодъ на потопъ и стиснати отъ огромно натискане пластове на допотопнитѣ растения образували навсѣкъждѣ намиранитѣ пластове каменни вжглища, които прѣдставятъ отъ себе, тѣй да се каже, гробище на допотопнитѣ гори и тѣхни паметници.

Не по-малко бѣлѣжити паметници образували клонитѣ и листата, които бързото течение откъснало отъ общата маса гори и трѣви и разнесло по цѣлата земя. Геолозитѣ намиратъ въ всички части на свѣта, подъ всички широчини *едни и сжици видове растения*. Безъ потопъ това *никакъ не е могло* да бжде. Тропическиятъ листъ или клонче никакъ не може да бжде прѣнесено въ полярнитѣ страни и тамъ да бжде погребено въ дълбочинитѣ на земята, дѣто сега ги намиратъ геолозитѣ. Проф. Мушкетовъ пише за това поразително явление така: „срѣщатъ се въ *огромно количество* тюлпани дървета, мамолии, джбове, фикуси, платани, клонове, глогове, върби, тополи, брѣзи, букове, череша, брѣшляни и *чисто тропически*: оралии, цезалпинии, палми и други. Чудно е, че тази растителность е намѣрена не само въ Европа но и въ *Гренландия и Сѣв. Америка*“. (Мушкетовъ, Физич. Геология, I, 275).

И тѣй, строежътъ на всички геологични формации съ всички намирани въ тѣхъ органически остатѣци, може да се обясни само съ *дѣйствието на всемирненъ потопъ*.

Вулканическитѣ напластявания.

Остава да кажемъ нѣколко думи за произхода на напластяванията, които иматъ *вулканически* характеръ. Такива напластявания се срѣщатъ много, по прѣдимство близо до планинскитѣ вериги. Тѣ често покриватъ формации отъ отайченъ характеръ. Безъ да влизаме въ разгледване на основнитѣ причини на вулканическитѣ явления, които не съставятъ прѣдметъ на статията ни, ще кажемъ само, че тѣ всички, споредъ общото признаване на геолозитѣ, зависятъ отъ водата. Всички дѣй-

ствующи вулкани се намиратъ или въ море, или не брѣговетѣ му.

Потопнитѣ води, като покрили земята съ мощенъ пластъ, почнали подъ грамаденъ натискъ (около 8 клм.) да се стрѣмятъ да проникнатъ въ нея. Тамъ, дѣто тѣ намирали за себе си пжтъ въ недрата на земята, почнала се работата имъ, придружавана отъ отдѣляне на топлина вслѣдствие на химическото взаимодѣйствие на разни разтвори, — която произвела най-сетнѣ вулканически явления. Тѣзи явления трѣбало да се почнатъ наскоро слѣдъ почването на потопъ и да се продължаватъ до края му и даже слѣдъ свършването му. Тѣ трѣбало да сж много грандиозни и многочислени. А за туй нѣма нищо чудно, че между формациитѣ отъ отайченъ произходъ често се срѣщатъ вулканически минни породи.

Увлѣчението на геолозитѣ отъ XVIII и XIX вѣкове.

Слѣдъ всичко казано, чудно е упорството, съ което болшинството съврѣмenni геолози се стараятъ да докажатъ произхода на геологичнитѣ формации и на ископаемитѣ животни и растения съ помощта на своитѣ колебливи хипотези, като отхвърлятъ библейската история на всемирния потопъ, която ги обяснява тѣй просто и ясно. Донѣкъждѣ тази чудноватостъ може да се обясни съ *младина*та на геологичната наука, която и сега още се намира въ заченаченъ периодъ на развитие. Геологията, като отдѣлна наука, сжществува всичко около сто години. Почнала се въ 1775 год. съ бѣлѣжититѣ лекции на саксонския професоръ Г. Вернеръ, само като отдѣлъ на минералогията, тя набърже, тѣй да се каже, направо отъ пеленитѣ, почнала да посѣга на основнитѣ понятия на човѣчеството за мирозданието. Отъ самото начало на XIX вѣкъ се почнали горещи, страстни спорове на *нептуниститѣ* и *вулканиститѣ* за произхода на земята, които се продължаваха почти до края на столѣтието и които не доведоха нито една отъ странитѣ до явна побѣда. Сетнѣ на сцената се яви Дарвинъ, който увлѣче съ теорията си за произхода на видоветѣ мнозина бѣлежити геолози. Като оставиха дотегналия имъ споръ за произхода на земята, тѣ се заловиха за тази нова, привлекателна хипотеза и почнаха усърдно да я подържатъ. За нея тѣ измислиха раздѣлянето образуването на земната почва на многовѣковни периоди. Измислиха всевъзможни подигания и спускания по сушата и морското дѣно отъ непознати подземни сили. За нея най-сетнѣ измислиха прѣхвалената *динамическа* или *денудационна* теория за образоването на геологичнитѣ формации безъ да се гледа на пълната несъстоятелность да обяснятъ съ тѣзи хипотези произхода на много формации и особено на органическитѣ ископаеми, почнаха да проповѣдватъ всички тѣзи свои измислици отъ катедритѣ на висшитѣ и срѣдни учебни заведения.

Въ това надпрѣварване за новини въ науката горчиво е това, че проповѣдницитѣ на новитѣ възгледи, безъ да гледатъ на цѣлото имъ люлѣне и безсилие да обяснятъ фактитѣ, които разкопкитѣ даватъ, дързко тѣпчатъ Свещеното Писание и съ това извършватъ непоправимо зло, като подкопаватъ истинската вѣра въ подрастваещото поколѣние *).

Такива науки, като Геологията, се изучаватъ отъ малцина. Затуй, когато професоръ отъ университетъ, или отъ миненъ институтъ говори отъ катедрата, ако пъкъ при туй поддържа модна научна хипотеза, думитѣ му се приематъ, като откровение на оракулъ и се разнасятъ на страницитѣ на учебницитѣ за срѣднитѣ и даже низшитѣ

¹⁾ Професорътъ по геология въ С. Петербургския университетъ Иностранцевъ говори въ курса си за намирането на монтовитѣ трупове нѣколко думи, а професорътъ въ Минския институтъ Мушкетовъ никакъ не говори за тѣхъ.

^{*} Тѣ забравитъ страшната присѣда на Спасителя за таква хора: „Който съблазни едного отъ малкитѣ тѣзи, вѣрващи въ Мене, за такъвъ по-добрѣ е да окачи волониченъ камъкъ на врата си и да се удави въ морската дълбочина“. (Мат. XVIII, 6).

училища, а отъ тукъ се внасятъ въ дѣтскитѣ умове, като внасятъ въ тѣхъ страшно смущение, като подкопаватъ вѣрата въ основнитѣ догмати на християнството.

Като примѣръ на такава безнравствено отнасяне къмъ науката ще приведемъ тукъ извадка отъ Курса по Физическа Геология на професора въ минния институтъ Мушкетовъ, четенъ отъ него въ висшитѣ Петербургски учебни заведения въ края на XIX и въ началото на сегашния вѣкъ. Ето той какво пише за всемирния потопъ:

„Библейскиятъ разказъ за потопа се отличава съ най-голѣма яснота и опрѣдѣленостъ. Това е волята на Бога, Който наказалъ грѣховния челоуѣкъ, но Който пощадилъ благочестивия Ной и сѣтнѣ Който възстановилъ отново нормалния редъ на нѣщата“.

Като прочете тѣзи редове, вѣрващиятъ християнинъ мисли съ облекчено сърдце да намѣри по-нататкъ научно потвърждение на истинитѣ на божественото откровение. Но по-нататъшното изложение носи тежко разочарование. По-нататкъ четемъ: „Слѣдъ изслѣдванята на лѣкаря на Людовика XIV Jean Artue и особено на бѣлѣжития теологъ De Wette признато е (отъ кого?) че този разказъ е взетъ отъ два стари източници, отъ които въ единия Божеството се нарича Jahoh, а въ другия Elohim; споредъ първия потопътъ се отнася къмъ IX в. до Р. Хр., а споредъ втория къмъ VI в. до Р. Хр. А като се сѣди по Вавилонски документи, прослѣдени до 3800 г. до Р. Хр. потопътъ билъ още много по-рано.

По-нататкъ се привеждатъ легендарни разкази, получени отъ Асирийски и Халдейски разкопки, въ проза и стихове съ най-наивно и фантастично съдържание и сѣтнѣ се прави чудновато, на нищо не основано заключение: „Чудното сходство на тази легенда съ библейския разказъ, което дохожда до пълно тождество на нѣкои иарази, посочва на прѣкия произходъ или заимствование на едно отъ друго и, разбира се, нѣма съмнѣние, отъ коя страна било това заимствование. Библейскиятъ разказъ не е нищо друго, освѣнъ Jahvestie или монотеистическо прѣразказване на Халдейското прѣдание.

Чудна непослѣдователностъ и крайно извратяване на научнитѣ данни!...

Намѣсто това, като намира разкази за потопа у всички езически народи, — разкази пълни съ разни прибавки и изкривявания, както и самата религия на тѣзи народи, — да се убѣди въ дѣйствителността на събитieto на всемирния потопъ и въ историческата достовѣрностъ на разказа на самата Библия, професорътъ поставя легендитѣ на езичницитѣ по-горѣ отъ Свещеното Писание и безстрашно го тѣпче.

Историческата достовѣрностъ на библейската история на потопа.

При туй историческата достовѣрностъ на библейския разказъ за потопа, както и за други чудесни събития, *не подлежи* на никакво съмнѣние.

Легендитѣ на езическитѣ народи лесно посочватъ, че всички послѣдни имали споменъ за потопа, но този споменъ не билъ тѣй вѣренъ, както у еврейския народъ, който ималъ Патриарси и Моисей.

Макаръ чудеснитѣ явления, които се отнасятъ къмъ Патриархалния периодъ, да се случили прѣди Моисей, който ги описалъ; но Моисей даже независимо отъ Божието откровение ималъ вѣрно сръдство да узнае за тѣхъ именно тѣй, както тѣ се извършили. Това сръдство — живото устно прѣдание — било свѣже и неповрѣдено поради дългогодишния животъ на Патриарситѣ. Извѣстно е, че прадѣдътъ на Моисей — Левий, третиятъ синъ на Яковъ, видѣлъ и слушалъ дѣда си Исаака. А бащата на Исаака, Авраамъ, можалъ да види и слуша всички свои прадѣди до Арфаксода, Ноевъ внукъ. Слѣдователно Моисей и съврѣменицитѣ му били отдѣлени отъ

потопа съ нѣкакви си петъ или шесть лица, и, неизлижайки отъ сѣмейството си, можали да изучатъ както историята на потопа, тѣй и допотопнитѣ вѣкове, защото Ной, който живѣлъ до потопа 600 години (и 300 слѣдъ потопа), можелъ да види самия Еноха, Сифова синъ (синъ на Адама), а бащата на Ноя — Ламехъ се родилъ въ сжщата година, когато умрѣлъ Адамъ.

Прѣв. Хр. Ив. II-овъ (К.).

Мнѣния и отзиви,

Противъ духовнитѣ сѣдилища. Подъ това заглавие седмичниятъ юридически в. „Право“ е помѣстилъ въ 36-ия си брой на първо мѣсто статия противъ духовнитѣ сѣдилища. Поводъ взема отъ едно бракоразводно дѣло. Негово право е да има мнѣние за духовнитѣ сѣдилища. Сжщо така негово право и дългъ е да коментира сѣдебнитѣ рѣшения, както и прави съ нѣкои рѣшения на гражданскитѣ сѣдилища. Никой нѣма защо да се обижда отъ обективни коментари, които иматъ за критерий законитѣ и които се абстрахиратъ отъ личността на странитъ и на сѣдитѣ. Такива обективни коментари сж полезни. Тѣ издигатъ и автора, който ги пише, и вѣстника, който имъ дава мѣсто. Такива коментари, признаваме го, често се срѣчатъ въ страницитѣ на в. „Право“. Ала въ коментаритѣ по бракоразводното дѣло, за което е рѣчь, има, — позволяваме си да подчертаемъ това, — единъ отклонъ отъ хубавитѣ начала: въ тѣхъ авторътъ оставя сжществото на рѣшението и се залавя съ личността на сѣдитѣ, като за критерий взема чувствата, неприязнитѣ и инсинуациитѣ на една отъ странитѣ. Това ороня достоинството на коментаритѣ и изненадва четцитѣ на в. „Право“, които сж навикнали да гледатъ въ него обективенъ и безстрастенъ органъ. Когато е въпросъ за правда, за която дългъ е всички да се застъпятъ, страстта трѣбва да стои далечъ, сжщо и приятелскитѣ чувства. Сама по себе съкрушителна, правдата е кротка, почтителна и коректна. Тя не си служи нито съ инсинуации, нито съ езика на страстта, защото тѣ я оронятъ. А тѣкмо противното става въ конкретния случай. Недоволната отъ св. Синодъ страна излиза въ колонитѣ на в. „Право“ съ инсинуации сръщо синоднитѣ членове, защото не рѣшили дѣлото, както тя очаквала. Тя черни най-безпощадно и най-грозно членоветѣ сѣдии и самия институтъ. Нейнитѣ инсинуации, непровѣрени отъ никого, се подеха и отъ други столични органи, които непронупнаха да нарекатъ на св. Синодъ съ най-грознитѣ епитети, каквито можаха да намѣрятъ въ своя рѣчникъ. И това сториха безъ да подирятъ да прѣгледатъ прѣдварително дѣлото и да провѣрятъ, дали има истина въ изнесеното въ в. „Право“ отъ заинтересуваната страна и дали наистина „волята“ на членоветѣ сѣдии е турната надъ законитѣ въ конкретнитѣ случаи. Дори да се допустне за минута, че въ рѣшението има дефекти, оправдано ли е да се излиза сръщо сѣдитѣ съ инсинуации, плодъ на фантазията на недоволната страна, оправдано ли е да се излиза съ такива инсинуации и съ такъвъ езикъ сръщу държавенъ институтъ? Ако това бѣ сторено отъ общъ органъ, който не се чете отъ всички, можеше да се пропустне безъ забѣлжка, отдѣто трѣбва. Ала то се върши отъ органа на правницитѣ, отъ органа, който се чете отъ сѣдии и прокурори. Това е печалното. А още по-печалното е, че се оскърбява покоенъ иерархъ, инсинуиратъ се достопочтени бѣловласи иерарси въ качеството си на сѣдии, оскърбява се и единъ държавенъ институтъ при равнодушието на ония, които държавата е облѣкла въ власть да бдятъ за законитѣ и за честъта на държавнитѣ институти.

КНИЖНИЦА.

Коледата на Христо овчаря.

Отъ Н. Фрие.

(Разказъ).

Въ най-крайната къща на селото живѣе Христо овчарьтъ. Лѣтъ той изкарва овцитѣ на паша и се завръща въ дълбока есенъ.

Когато настѣпи зима, и снѣгъ покрие земята, той прѣкарва по-голѣмата частъ отъ врѣмето си на легло, защото е схванатъ отъ ревматизъмъ.

Па на одъра въ легло пести и горивото си. Утрѣ е Коледа. Здрачи се, а дѣдо Христо още седи увитъ на одъра. Прѣди да си легне той запали лампата, защото не иска да прѣкара празничната нощъ въ тъмно. На масичка до одъра е сложенъ кравай, който му донесе слугинята на свещеника.

Дѣдо Христо лежи но сънь го не хваща. Умьтъ е въ великия празникъ. Лежи той спокойно, почива, мисли, погледеть му е неспокоенъ. Той е ту въ кравая, отъ който единъ рѣзанъ вече е изѣлъ, ту въ лампата, която позлатява кравая. Дѣдо Христо, макаръ схванатъ, боленъ и самецъ, се счита честитъ, че неговата вѣра го свързва съ Бога.

„Ето ги!“ каза старецьтъ съ високъ гласъ и изведнѣжъ се понадигна на одъра да погледне прѣвъ малкото прозорче, що бѣ надъ възглавето му, ала стѣклата сж тѣй заледени, че нищо не може да се види и отличи. Далечъ въ селото се чуватъ дѣтски гласове, които все повече и повече приближаватъ.

Дѣдо Христо схвана, че това сж гласоветѣ на малки момиченца, що ходятъ да пѣятъ изъ село отъ къща на къща и отъ врата на врата.

Гласоветѣ приближиха толкова, че той можна да различи думитѣ :

Осана! Слава на небето!
Днесъ е Коледа.

Стариятъ овчарь затрепера отъ радостъ. Той наостри ушитѣ си да слуша по-добрѣ. Не можеше да се нарадва, че не е оглушалъ. Готовъ е да понесе още по-тежки мъки, но само да може да чува дивнитѣ коледни пѣсни.

Той си помисли: „О камо да дойдѣха и при менъ“, и добави: „тѣ ще дойдатъ!“.

И знае защо: не бѣ ли ги дарилъ миналата година съ червени ябълки?

Пѣнитѣ приближаватъ. Тѣ сж вече подъ прозорцитѣ :

На тебъ Иисусе, приятелио нашъ,
Нашитѣ свети възгласи и нашата чиста радостъ!

„Алилуйя!“ каза дѣдо Христо въ своя одъръ, а очитѣ му заблѣстяха отъ радостъ подъ гжетитѣ вѣжди.

Пѣсенята продължава. Старецьтъ се навежда до самия прозоречъ, удря по замръзенитѣ стѣкла и вика: „Влѣзте! влѣзте!“.

Влѣзоха. Вѣха три дѣца. Най-голѣмото бѣ на дванадесетъ, а най-малкото на осемъ години. Това бѣха момиченца на обуцаря. Тѣ всѣка година на Коледа ходѣха да пѣятъ.

У дѣдо Христо тѣ оставаха повече, отколко-

то другадѣ: виждаха, че той ги слуша съ прѣхласъ.

Макаръ и бѣдни, тѣ бѣха хубави момиченца. Образитѣ имъ бѣха обли и розови, а коситѣ къдрави. Вълчки ги обичаха. Тѣ се доближиха радостни до одъра на стареца и хванаха рѣката му, викащи: „Радостна Коледа, дѣдо Христо!“.

— Радостна, радостна, дѣца мои. Авъ съмъ честитъ. Нека повторимъ заедно: радостна Коледа!

— Сега вземете си отъ ябълкитѣ, що сж въ кошницата. Изберете си всѣко по три ябълки.

Дѣцата не чакаха да ги кани повторно. Тѣ си взеха ябълки, благодариха мило на стареца и си тръгнаха.

Стариятъ овчарь, доволенъ и радостенъ, легна въ одъра и се зави повтаряйки:

Осана! Слава на небето.
Днесъ е Коледа . . .

Прѣводъ отъ френски: Д.

Изъ вѣстницитѣ и списанията.

Музиката въ св. София. Подъ този надсловъ гръцкото цариградско списание „Музики“ печата слѣдното интересно изслѣждане:

„Прѣвъ първитѣ вѣкове отъ християнската ера мъже и жени, млади и стари пѣяли въ хоръ у храмоветѣ. Ала по-късно, когато църковното пѣне поради заетитѣ елементи отъ музиката на древнитѣ елини, станало по-сложно и, слѣдователно, по-мъчно, наредили хорове, които прѣдставявали народа.

Отначало, хороветѣ пѣяли отъ катедра, турната въ самата срѣда на църквата. По-късно тѣ били прѣмѣстени въ тѣй наречения храмъ и раздѣлени на два полухора, както ги срѣщаме още въ нашитѣ църкви, и се наричали *десенъ полухоръ* и *лъвъ полухоръ*.

Хорьтъ въ църквитѣ е заетъ отъ театра на древнитѣ елини, дѣто хороветѣ прѣдставявали общественото мнѣние. Наедно съ тѣхъ имало и полу-хорове. Всѣки отъ тѣхъ си ималъ корифей, *протопсалтъ* (първия *пѣвецъ*), както го казватъ днесъ. Въ църквата св. София въ Цариградъ имало три хора: единъ въ срѣдоцърквието, другъ на амвона и трети въ олтаря. Всички хорове пѣяли понѣкога отдѣлно, понѣкога заедно, за да означатъ хармонията между ангелитѣ и човѣцитѣ.

Когато се прѣмѣстилъ хора отъ амвона въ срѣдоцърквието, раздѣлили го, както се каза, на два полухора. Всѣки отъ тѣхъ се управлявалъ отъ *протопсалтъ*, *хороректъ* и *хораркъ*. Двата полухора имали двама солисти, наречени *монофонери*.

Хороветѣ на св. София се отличавали между всички хорове въ Византия. Тѣ били по-многобройни отколкото въ другитѣ църкви. Както св. София била най-високъ изразъ на византийското искусство, такава била и музиката въ нея. Пѣенето, което звучело подъ сводеветѣ ѳ, били срѣдновѣковното гръцко пѣне. Пѣвцитѣ въ св. София били не само многобройни, но били и именитости въ своето искусство и, за да ги подържатъ, не жалили срѣдства. Църквата и самата държава полагали особена грижа да избиратъ и събиратъ пѣвци. Императоритѣ, приятели на изкуството, опрѣдѣляли съ указъ тѣхния брой.

Третата нувела (неара) на Юстиниана опрѣдѣля така броя на пѣвцитѣ въ тритѣ хора на св. София: 60 свещеници, 100 диаconi, 40 диаconиси и 90 поддиаconi за хора въ олтаря; 25 въ хора на срѣдоцърквието. Тре-

тият хоръ билъ съставенъ отъ 110 анагности (четци), което прави 425 пѣвци всичко, безъ да се смѣтатъ 110 пилори (вратари).

За по-голъма ясностъ даваме самия текстъ отъ императорския указъ на Юстиниана: „Ние повеляваме безъ повече да има въ Всесветата велека църква 60 свещеници, 100 диаconi, 110 анагности и 25 пѣвци, така че всичко ще има 425 лица, освѣнъ това и 100 лица отъ ония, които наричатъ пилоти“. Броятъ на пѣвцитѣ въ хорветѣ се измѣнявалъ споредъ по-голъмата и по-малката любовъ на императоритѣ (василевситѣ) къмъ музиката. Така напримѣръ XII неара на императоръ Хераклий опрѣдѣля по слѣдния начинъ персонала на св. София: 80 свещеници, 150 диаconi, 40 диаконисти, 70 поддиаconi, 110 анагности и 25 пѣвци: всичко 525.

Имало, слѣдователно, епохи за св. София, когато благочестието молило Господа и пѣяло своитѣ славословия съ повече отъ 500 гласа.

Иванъ Камениатъ е плѣненъ отъ хармоничното пѣние на църковнитѣ пѣвци. Той го нарича ангелска мелодия. „Не ще бжде грѣшно да сравнимъ съ ангелска тържествена пѣсенъ музиката на тържествения праздниченъ химнъ, който се излива отъ всички уста, като че е събрана въ една“. И прочутитѣ пратеници на Владимиръ I отъ русия (987) казвали на своя господарь: „Ние се помислихме прѣнесени въ небесата. Хоръ ангелски слизаше отъ небето и пѣеше съ грѣцкитѣ пѣвци подъ сводветѣ на св. София“.

Синодни распоредби и окръжни

1. По храма св. Александъръ Невски. Св. Синодъ е поканилъ епархийскитѣ началства да събиратъ помощи за довършване храма св. Александъръ Невски въ столицата съ слѣдното окръжно съ дата 23 / I 1912 г. (№ 577)

„Комитетътъ по въздигане храма „Св. Александъръ Невски“ помоли Св. Синодъ да се разпратятъ на енорийскитѣ свещеници отпечатанитѣ покани за събиране помощи за доизкарване на храма.

За да може комитетътъ по постройката на храма да завърши окончателно започнатото отъ него Богоугодно дѣло, Св. Синодъ въ заседаннето си отъ 1 декемврия м. г. рѣши да ви испратимъ 50 екземпляра отъ приготвения позивъ за раздаване на подвѣдомственитѣ ви свещеници, съ поручение, щото тия послѣднитѣ да поканиятъ благочестивитѣ христиани да поднесатъ лептата си въ помощъ на тая църква, за по-скорошното нейно доизкарване.

Прѣпоръчваме се и пр.“

2. По бракораководни дѣла. Св. Синодъ е отправилъ по бракораководнитѣ дѣла отъ помирителенъ характеръ слѣдното окръжно съ дата 23 / I (№ 578):

„Въ Св. Синодъ постѣпи зацитвание, дали не е възможно, щото съ разглеждането на спорове между съпрузи отъ чисто помирителенъ характеръ да се натоварятъ енорийскитѣ свещеници, тъй като досегешната практика по разглеждането на тия дѣла, освѣнъ че създавала излишни главоболия, но и не давала желаня резултатъ.

Институтътъ на помирителното производство, както е извѣстно, е прѣдвиденъ въ чл. чл. 195 и 196 отъ Екзархийския уставъ, които третиратъ и двѣтѣ форми на заведенитѣ производства: чисто помирителното и онова, придружено съ възможнитѣ граждански послѣдствия за заинтересованитѣ стра-

ни. Отъ сжщитѣ законоположения е явно, че чисто помирителното е отъ вѣдомството на духовното началство, а второто — отъ компетентността на Епархийскитѣ съвѣти. Въ закона не е изрично посочено началството или духовната власть, къмъ която лицето е длъжно да се обърне съ помирителната си молба, обаче по общия смисълъ на Екзархийския уставъ то не може да бжде друго освѣнъ Епархийския архиерей или Архиерейския намѣстникъ. Тѣй е билъ разясненъ законътъ отъ Св. Синодъ съ окръжното му прѣдписание № 3435 отъ 18 юлия 1905 година.

Колкото до изказаното мнѣние, щото функцията на помирителна власть да се възложи на енорийскитѣ свещеници, като по-близу стоящи до христианитѣ, то е неприемливо по съображение, че излиза извънъ распоредданията на закона, и не е практичноста, която трѣбва да измѣни смисъла и яения му текстъ. Посоченитѣ прѣимущества може да се постигнатъ и при спазването на закона, като Архиереятъ съ окръжно възложи на подвѣдомственитѣ си свещеници да се погрижатъ въ всѣки случай за упражнението върху странитѣ на онова морално вѣдѣйствие, каквото се смѣта, че може да се очаква отъ тѣхъ, ако съпрузитѣ биха били длъжни да се обръщатъ еднотвено къмъ тѣхъ.

Изазащъ отъ тия съображения, Св. Синодъ намира, че трѣбва и занапрѣдъ да се поддържа досегашната практика по разглеждането на помирителнитѣ брачни дѣла.

Това като съобщаваме Вашему Високопрѣосвещенству за знание, прѣпоръчваме се и пр“.

Църковно-обществена лѣтописъ

Единъ адресъ. На 21 януари, подиръ пладне, се прѣдставила на Н. Ц. Височество прѣстолонаслѣдника князь Борисъ Търновски депутация отъ страна на софийското епархийско свещенишко братство „св. Иоанъ Рилски“, която го привѣтствувала съ пълнолѣтието отъ име на братството. Депутацията състояла отъ Н. Прѣосвещенство св. Левкийския епископъ Варлаамъ и тѣхни благоговѣйства свещеницитѣ Ив. Писевъ и Василъ Ковачевъ. Н. Прѣосвещенство епископъ Варлаамъ прочелъ слѣдния привѣтственъ адресъ и го връчилъ на Н. Ц. Височество прѣстолонаслѣдника:

„Ваше Царско Височество!

Софийското епархийско свещеническо братство „св. Иоанъ Рилски“ тепло благодари Бога, че августейшиятъ неговъ покровитель е виновникътъ на ликуванията, надеждитѣ и молитвитѣ, отправени отъ цѣлия български народъ днесъ, когато той тържествено прогласява пълнолѣтие на бждация си Вождъ. Смирени служители на Божия олтарь, насърдени отъ туй, че августейшиятъ бждащъ Вождъ на България съ вниманието си къмъ тѣхното братство е показалъ уважение и прѣклонение прѣдъ неговата и тѣхна майка — Светата църква — и прѣдъ нейнитѣ завѣти, ний смирено изразяваме прѣдъ Ваше Царско Височество своитѣ благопожелания въ този тържественъ день.

Ваше Царско Височество!

Има моменти въ историята на народитѣ, които даватъ тонъ и направление на цѣли по-нататъшни вѣкове; има личности въ такива моменти, които сж сподобени отъ Божието Провидѣние съ велика мисия да станатъ най-рѣшителния факторъ за всичката понататъшна исто-

рия на народа. Въ такъв моментъ на българската история единъ великъ българинъ смѣло пусна въ хаоса на еиическия мракъ и на народната първобитностъ животорния Христовъ лжчъ и тури началото на онази духовна мощъ на българския народъ, върху която почна да се гради българския напрѣдъкъ и развитие за цѣли вѣкове. *Св. Царь Борисъ* е името на този народенъ гений. Духовно усвършенствуване и силно царство е завѣщалъ той на България съ името и дѣлата си.

Ваше Царско Височество!

Не случайно бждациятъ Вождъ на българския народъ носи името на този народенъ гений — св. Царь Борисъ. Защото мрачно иго разруши съграденото върху основния камъкъ на светия Царь и България чака своя новъ Борисъ, за да възкреси погребеното. Важни стѣпки прави българския народъ въ днешнитѣ врѣмена, когато третото българско царство се съзидва около трона на августейшия Ви баща и неговата династия: но на българския гений прѣдстои гигантска работа не само за развитие външна култура, но и за самоусвършенствуване, което дава на единъ народъ духовно величие и нравствена цѣнностъ въ срѣдата на человѣчеството.

Скромна данъ въ съзидането на това духовно благо на българския народъ иска да привнесе подъ покровна на светата Църква и Софийското епархийско свещеническо братство, което е щастливо да има за свой августейши покровитель Ваше Царско Височество.

Свѣтли Княже!

Днесъ, когато молитвитѣ на цѣлия народъ се идигатъ къмъ Оногова, Който за царственитѣ си избраници казва: „Рука моя заступитъ его и мишца моя укрѣпитъ его“ (Псаломъ 88, 21), „Духъ его благий да наставитъ тя на землю праву (Псаломъ 142,10); днесъ, когато той на чело съ своя възлюбленъ монархъ Негово Величество Царя на Българитѣ Фердинандъ I, августейшиятъ Ви баща, молитвено въздига ржцѣ къмъ Бога, да Ви дарува дълъгъ животъ и славни дни, — позволете и намъ, въ този приснопаметенъ день да присъединимъ и ние своитѣ топли молитви къмъ тия на цѣлия български народъ и да Ви благопожелаемъ, щото Всевишниятъ, чрѣзъ молитвитѣ на Св. Иоана Рилски — Патрона на нашето братство и закрилника на майка България, да Ви даде благочестието на Равноапостолния Царь Бориса, славата и величието на Симеона и мдростъта на Асѣновци, за да осществите идеала на цѣлокупния български народъ, като го обѣдините подъ славния скиптеръ на българскитѣ царе.

Живѣйте, Ваше Царско Височество, за прѣуспѣването на Българската православна църква, за честъ, слава и величие на България.

гр. София, 20 януари 1912 г.

Настоятелство:

За Прѣдседателъ: *Епископъ Варлаамъ.*

Членове: *Свещ. Ив. Писевъ и свещ. Василь Ковачевъ.*

Св. Драговитийския епископъ. Управляващиятъ св. Старо-Загорската епархия, Н. Прѣосвещенство св. Драговитийския епископъ г. Иосифъ, пристигна на 1-и того отъ Стара-Загора въ столицата. Н. Прѣосвещенство ще остане нѣколко дни въ столицата по своя частна работа.

Обявление.

№ 6.

Настоятелството при църквата „Рождество пр. Богородици“ въ село Радуйлъ обявява, че енорията, състояща се отъ 220 кжци, е вакантна

и дири свещеникъ или кандидатъ за такъвъ съ срѣдно богословско образование.

Желаещитѣ да заематъ тази длъжностъ да се явятъ лично прѣдъ настоятелството на тая църква, като прѣдставятъ и документитѣ си.

с Радуйлъ 27 Декември 1911 г.

2—2

Отъ Настоятелството.

Т.-Сейменско Църковно Настоятелство.

Обявление

№ 77.

Т.-Сейменското Църковно Настоятелство обявява на интересуващитѣ се, че е открита въ селото втора енория, състояща се отъ 180 кжци, за която дири кандидатъ за свещеникъ, свършилъ духовна семинария. Послѣдниятъ да се яви лично на пѣние и проповѣдь въ църквата.

с. С.-Сейменъ, 8 декември 1911 год.

3—3

Отъ Църковното Настоятелство.

Медковско Църковно Настоятелство.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 28

Първата Медковска енория състояща се отъ 200 кжци е вакантна.

Кандидатътъ, желаещъ да се ржководи, лично да се яви при настоятелството, като прѣдстави документитѣ си съгласно „Екзархийския уставъ“.

с. Медковецъ (Ломска околия) 18 октомври 1911 г.

2—2

Отъ настоятелството.

ОБЯВЛЕНИЕ. Настоятелството при църквата св. Георги въ гр Лѣсковецъ, обявява, че енорията при сжщата църква е вакантна и търси кандидатъ за нея. Желающитѣ да заематъ тази енория, трѣбва да сж свършили духовна семинария, да знаятъ църковно пѣние и църковенъ редъ и да се явятъ поне еднажъ на пѣние и проповѣдь въ църквата.

г. Лѣсковецъ, 10 Декември 1911 г.

2—2

Отъ настоятелството.

Отваря се подписка за 20-та годишнина на

иллюстрация „СВѢТЛИНА“.

Безплатни художествени картини за домашенъ музей получава всѣки, който се абонира на

иллюстрация „СВѢТЛИНА“

Година 20-та.

София, ул. Прѣспа, 1 (срѣщу църквата св. Седмочисленици).

Абонамента, заедно съ безплатна премия **Миря Стюартъ** или **Наполеонъ прѣдъ Москва** (по желание), струва само 10 лева. Отъ прѣдишнитѣ премии освѣнъ горнитѣ има още: **Велизарий, Мадона** отъ Рафаело, **Отелло** (4 различни картини), отъ които всѣка отдѣлна струва по 2 лева само за абонатитѣ. Тия премии сж голѣмъ форматъ съ краски, артистично изпълнени. Поржчлитѣ се адресиратъ до редактора.

Иорданъ Михайловъ.

6—10

София, ул. „Прѣспа“, 1.